

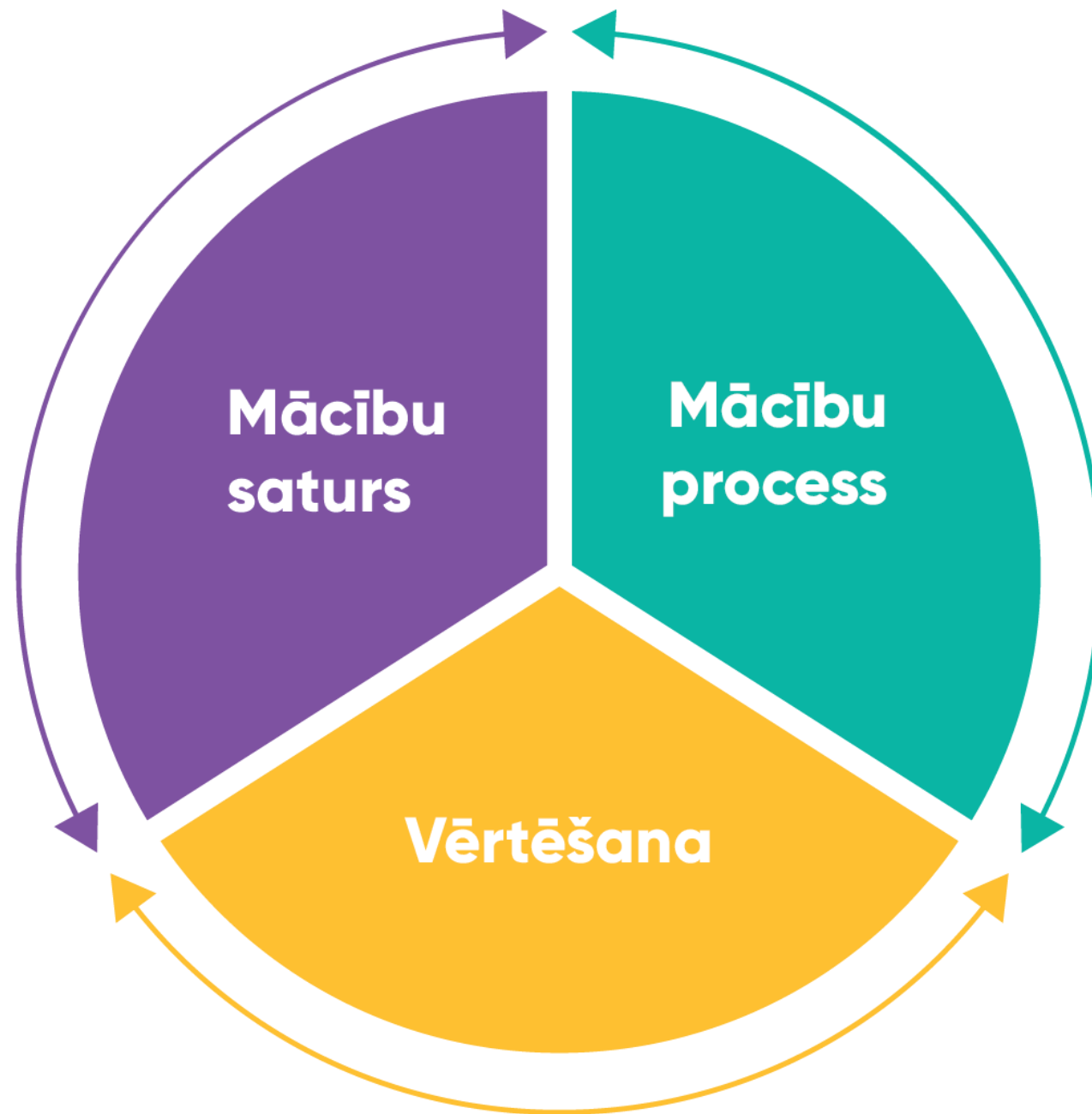
DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.

Ko nozīmē akcentu maiņa no mācīšanās novērtēšanas uz vērtēšanu mācīšanās atbalstam?

Pāvels Pestovs,
Diagnosticējošo darbu izstrādes vadītājs
2019. gada 21. augustā

www.skola2030.lv
facebook.com/Skola2030

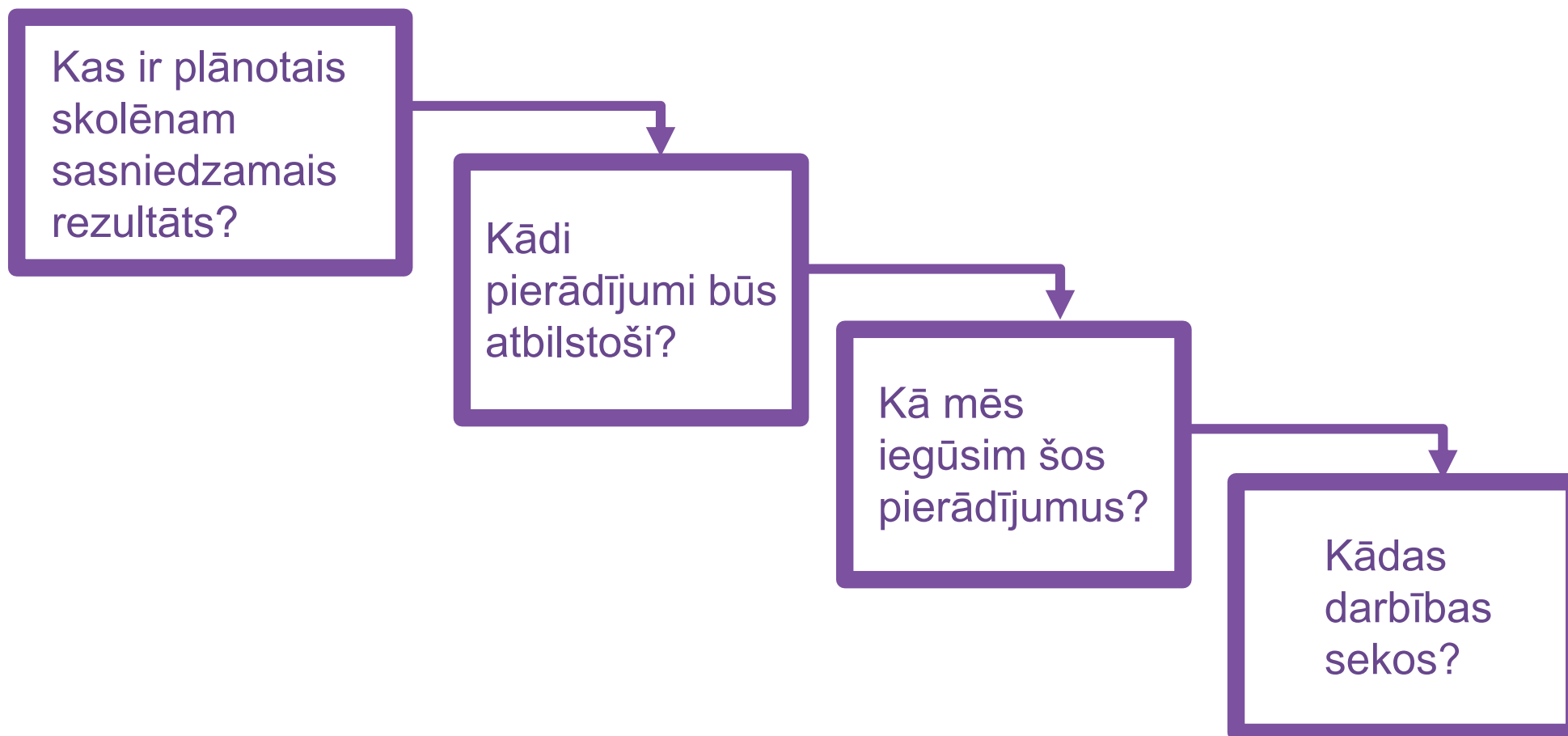
Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

Vērtēšana un vērtējums

Vērtēšana: skolēna mācīšanās rezultāta uzlabošana

Vērtēšana

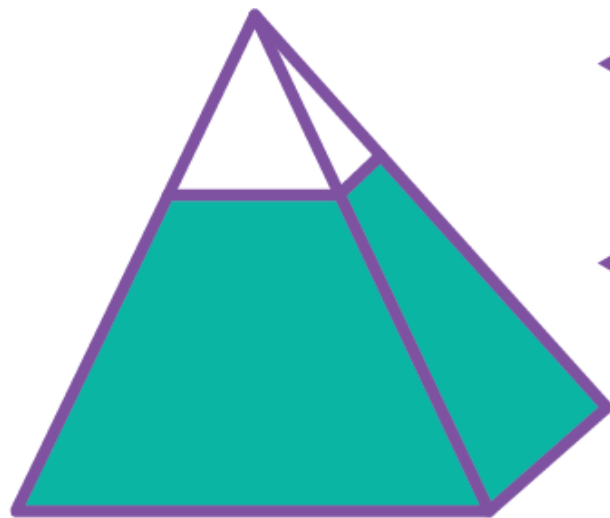

Vērtējums: komunikācijas mērķis

Vērtējums

7, ni, 76 %, B...

**Tradicionālā
vērtēšanas
piramīda**

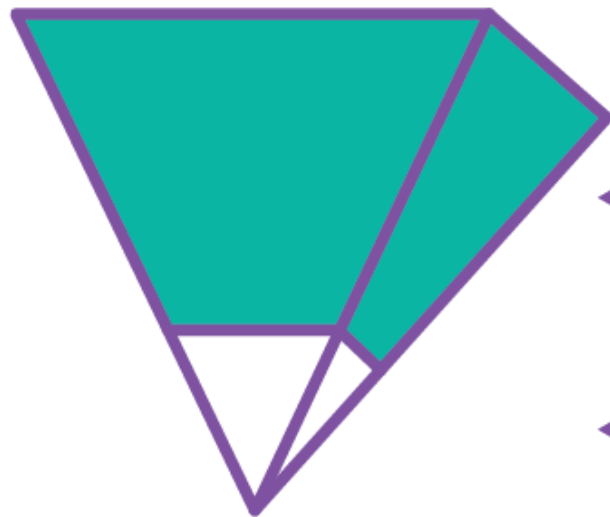

**Vērtēšana mācīšanās
uzlabošanai**

Mācīšanās novērtēšana

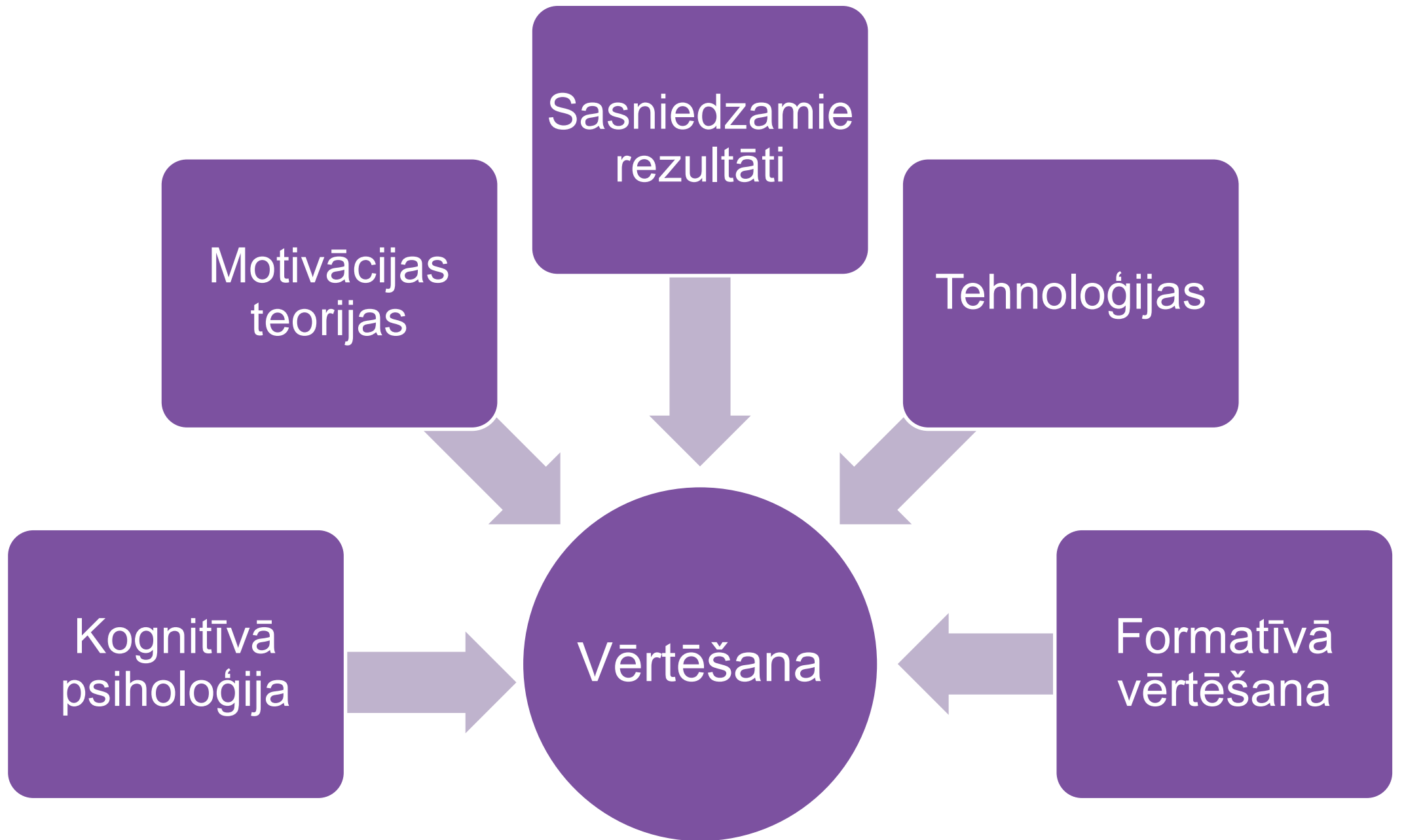
**Pārveidotā
vērtēšanas
piramīda**

**Vērtēšana mācīšanās
uzlabošanai**

Mācīšanās novērtēšana

Kas, jūsuprāt, visprecīzāk raksturo formatīvo vērtēšanu?

Specifiski uzdevumi vai jautājumi.

Vērtējuma izteikšanas veids i/ni.

Skolotāja komentārs par skolēna darbu.

Skolēna/skolotāja rīcība.

Formatīvā vērtēšana

Iegūt pierādījumus par sniegumu, tos interpretēt un izmantot, lai skolēns un skolotājs pieņemtu lēmumus par turpmākajiem mācību procesa soļiem, lai tie būtu piemērotāki un pamatotāki.

(Black, & Wiliam, 1998a, 1998b, 2009; Black, 2004)

Formatīvā vērtēšana

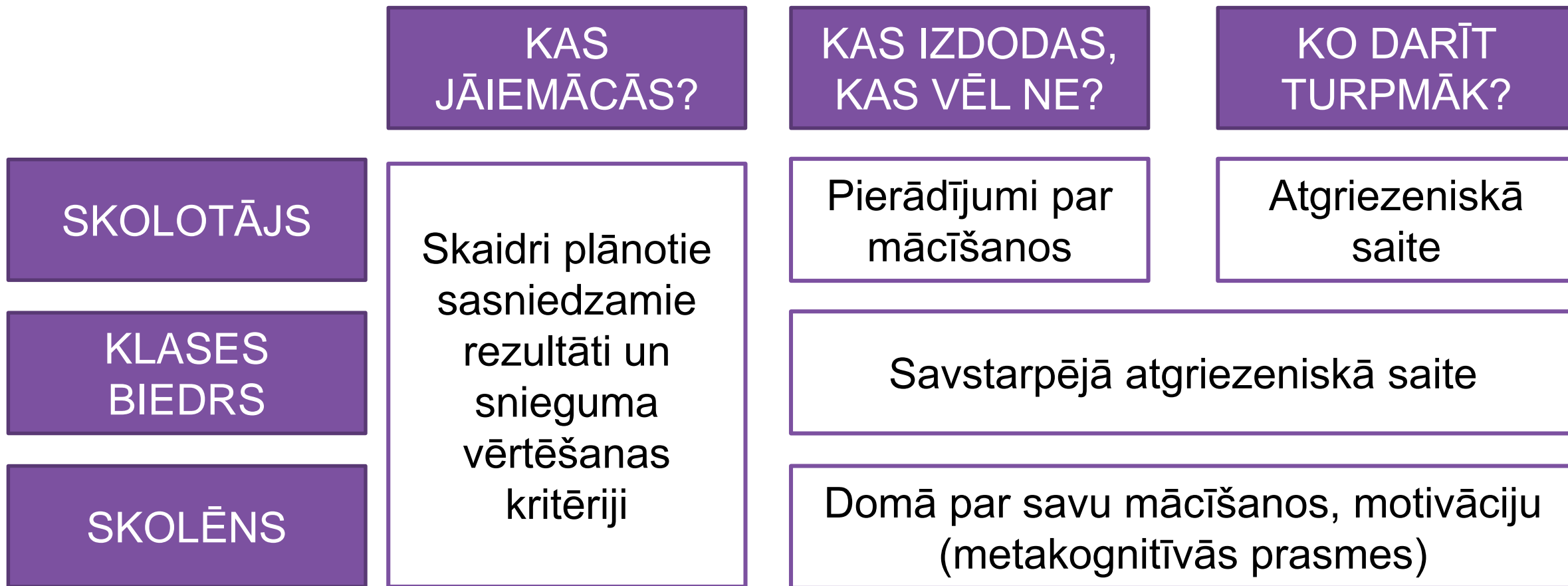
Zinātniskie pētījumi apliecina, ka efektīvi īstenota formatīvā vērtēšana uzlabo skolēnu sniegumu līdz 30 %.

(Black et al., 2002)

Efektīva formatīvā vērtēšana uzlabo sasniegumus 0,4-0,7 standartnovirzes apmērā, kas ir ekvivalents 50-70 % pieaugumam mācību satura apguvei.

(William, 2006)

Sistēmiskā pieeja formatīvajai vērtēšanai

(Wiliam, 2018)

Redzējums par skolēnu

Plānoto sasniedzamo rezultātu skaidrība.
Pašnovērtēšana.
Savstarpējā vērtēšana.

Savstarpējā atgriezeniskā saite

Trīs klasesbiedri pirms skolotāja.
Mājas darbu labošana grupās.
Atgādne ar snieguma vērtēšanas
kritērijiem.

Skolotājs, kurš vada mācīšanās

Plānoto sasniedzamo rezultātu skaidrība.

Atgriezeniskā saite.

Piemēri skolēnu kvalitatīvam sniegunam.

Uzdevumi, kas ļauj sniegt atgriezenisko saiti.

Atgriezeniskā saite: kādas skolēna darbības sekos

Atgriezeniskā saite

Kritēriju veidošana, pētot vairāku
skolēnu darbus

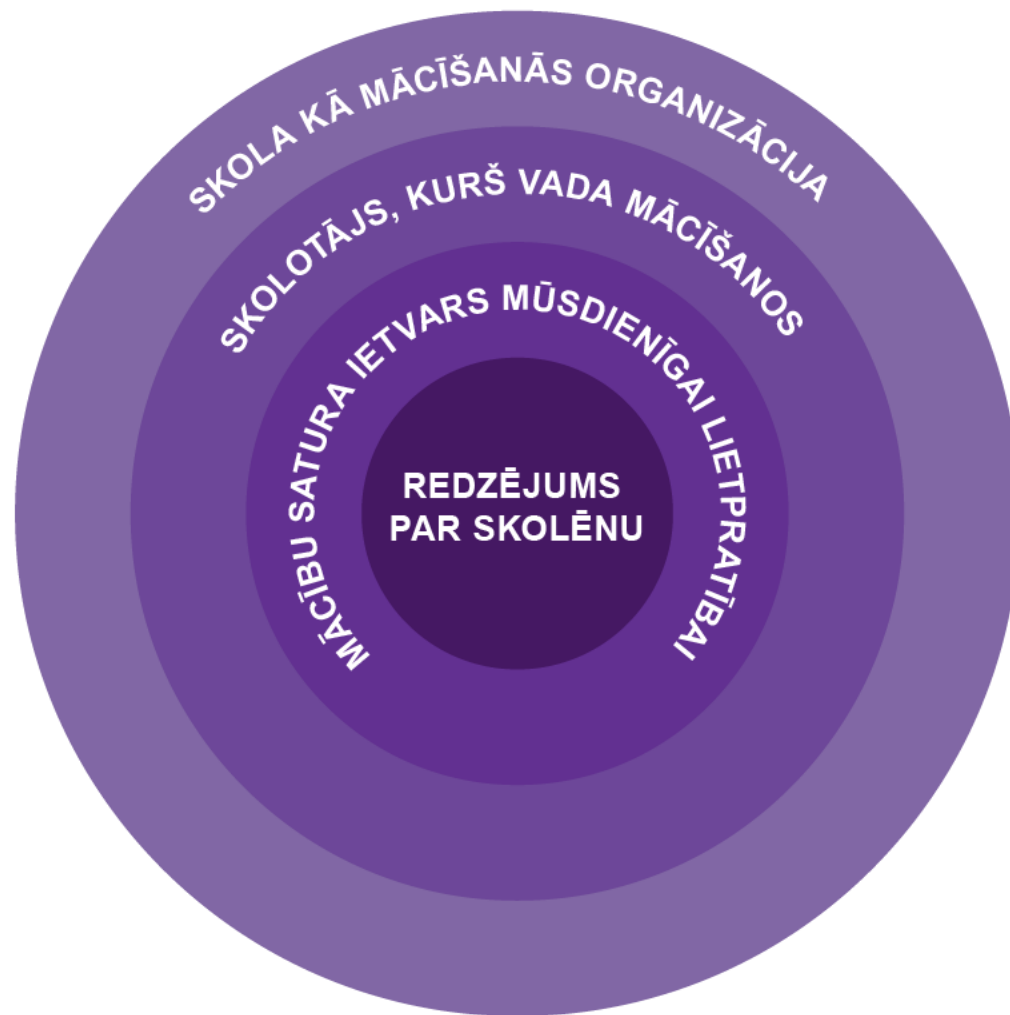
...

**Uzdevums:
ļauj skolotājam sniegt
ātgriezenisko saiti**

Tekstpratība

Iepriekšējās zināšanas.
Dekodēšanas prasmes.
Lasītprasmes stratēģijas.
Vārdu krājums.

(Willingham, 2017)

Skola kā mācīšanās organizācija

Sekošana līdz skolēna attīstības dinamikai.
Agrīns atbalsts un atbalsta plānošana.
Skolotāju atbalsts ieradumu maiņai.

Kā izvērtēt vērtēšanas praksi skolā?

Kādus faktorus izmanto vērtējuma noteikšanai?

Sācis īstenot

Vērtējums tiek uzlabots par papildu darba paveikšanu, nesaistot to ar pierādījumiem par papildu mācīšanos.

Īsteno sistemātiski

Tiek vērtēta papildu veiktā darba kvalitāte. Vērtējums netiek uzlabots par darba paveikšanu vien.

Kādus faktorus izmanto vērtējuma noteikšanai?

Sācis īstenot

Gadījumi, kad vērtējums šķiras, tiek izvērtēti, galvenokārt ņemot vērā ar skolēna sniegumu tieši nesaistītus faktorus.

Īsteno sistemātiski

Gadījumi, kad vērtējums šķiras, tiek izvērtēti, meklējot papildu pierādījumus par skolēnu mācīšanos, nevis samazinot vai palielinot vērtējumu par faktoriem, kas tieši nesaistās ar skolēna sniegumu.

Kādus pierādījumus izmanto vērtējuma izlikšanai?

Sācis īstenot

Visi vērtējumi tiek izmantoti tam, lai aprēķinātu summatīvo gala vērtējumu.

Īsteno sistemātiski

Nesenākie pierādījumi par skolēnu mācīšanos pilnībā aizstāj senākus, novecojušus datus gadījumos, kad vien tas ir iespējams.

Kādā veidā apkopo pierādījumus par skolēnu sniegumu un izliek vērtējumu?

Sācis īstenot

Summatīvie gala vērtējumi tiek noteikti, vienīgi aprēķinot vidējo vērtību.

Īsteno sistemātiski

Skolotājs pārzina dažādus gala vērtējuma aprēķināšanas veidus un saprot, kuros brīžos katrs no paņēmieniem ir piemērotākais, lai precīzi raksturotu skolēna sniegumu.

Kā vērtēšanas procesā iesaista skolēnus?

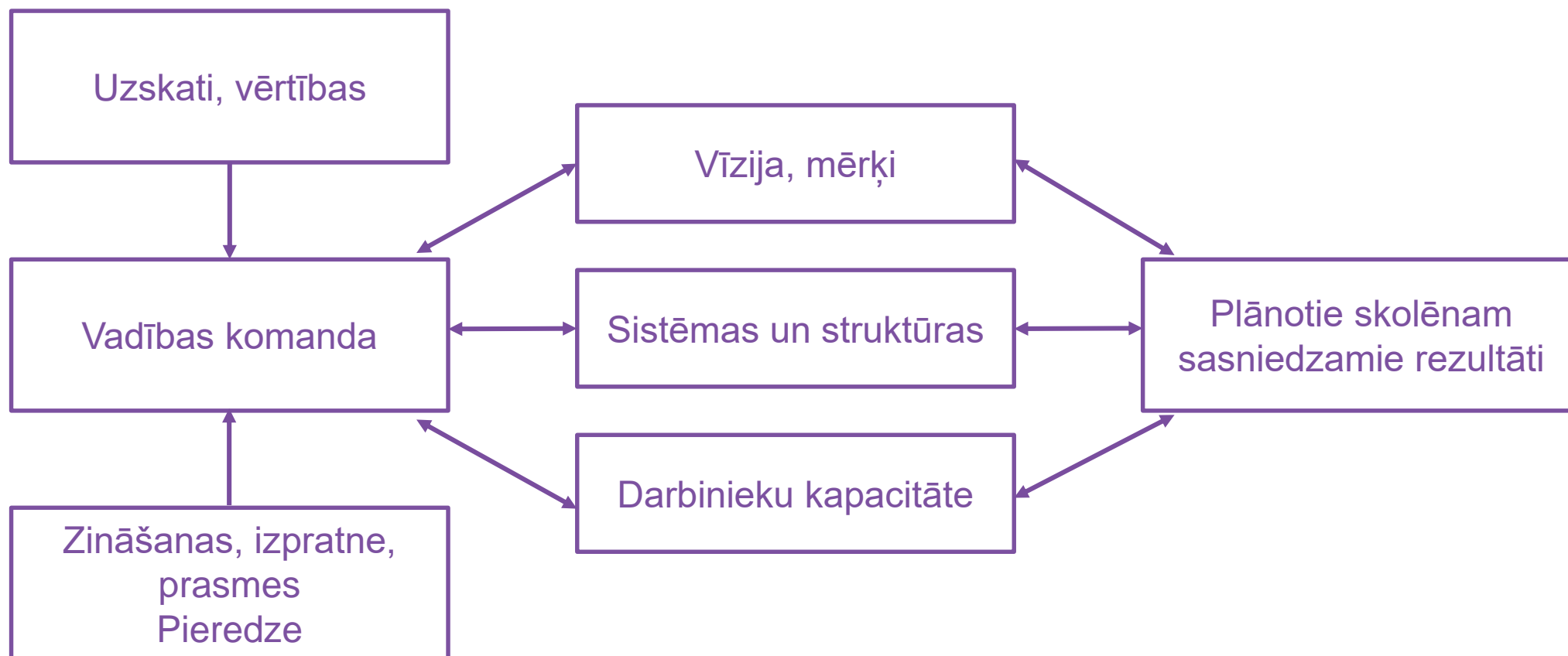
Sācis īstenot

Skolēni nesaprot, pēc kādiem principiem tiek izlikti vērtējumi.

Īsteno sistemātiski

Skolēni saprot, pēc kādiem principiem tiek izlikti vērtējumi.

Skola kā mācīšanās organizācija

(Hallinger, 2011)

**Kā ieviest kvalitatīvu
formatīvo vērtēšanu?**

Piemērs pārmaiņu vadības procesam

Mērķis: kvalitatīva formatīvā vērtēšana

Skolas līmeņa 2 gadu profesionālā pilnveides programma.

Sistēmiskā pieeja formatīvajai vērtēšanai.

18 mēnešu 75 minūšu tikšanās.

Skolotāju savstarpējā vērošana un atgriezeniskās saites sniegšana starp tikšanās reizēm.

(Leahy, Wiliam 2015)

Savstarpējā skolotāju vērošana

Skolotājs, kuru vēro, definē vērošanas mērķi.

Piemēram: plānotais skolēnam sasniedzamais rezultāts.

Skolotājs, kuru vēro, definē, kas tiek uzskatīts par pierādījumu.

Piemēram: skolēni spēj izveidot uzdevumu, atbilstoši plānotajam sasniedzamajam rezultātam.

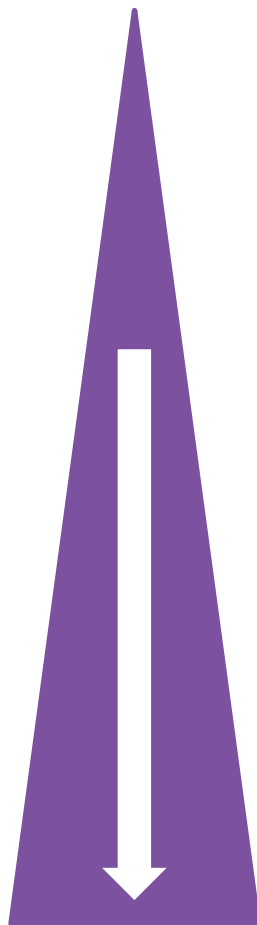
(Leahy, Wiliam 2015)

Tikšanās struktūra

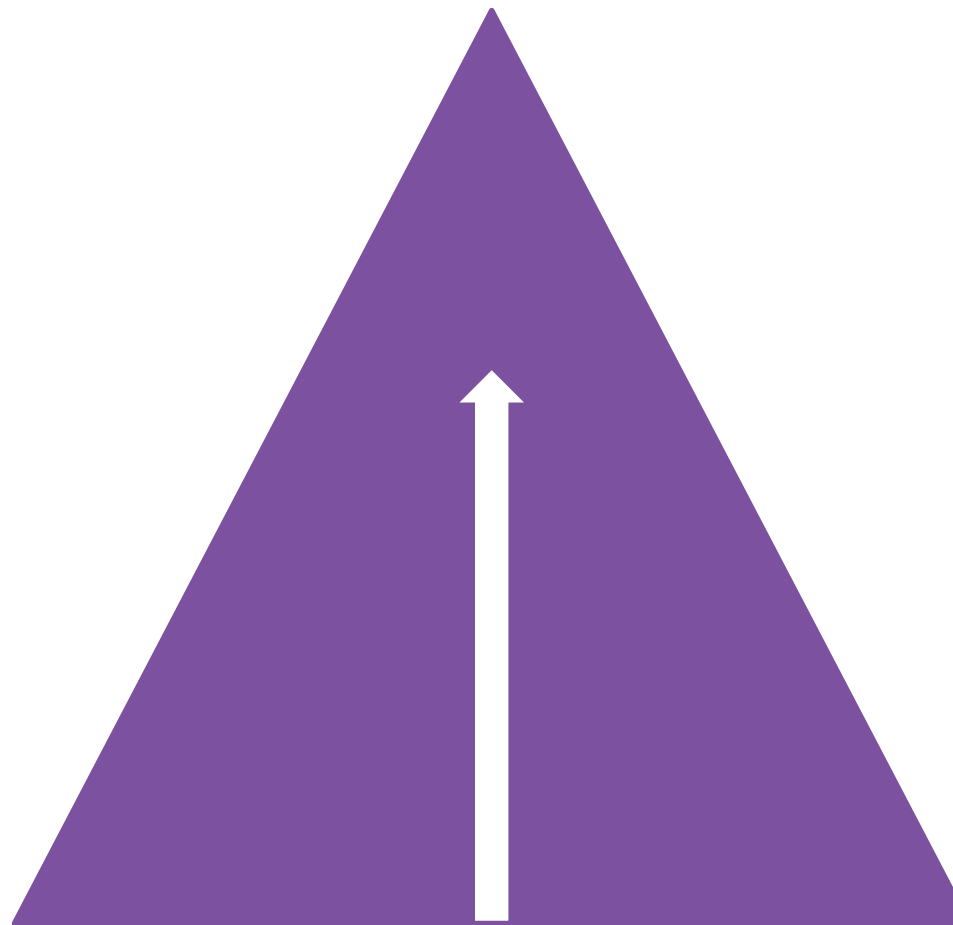
Ievads	(5 minūtes)
Iesildīšanās	(5 minūtes)
Atgriezeniskā saite	(25–50 minūtes)
Koncepcijas skaidrošana	(20–40 minūtes)
Personīga plānošana	(15 minūtes)
Refleksija par iepriekšējo pieredzi	(5 minūtes)

(Leahy, Wiliam 2015)

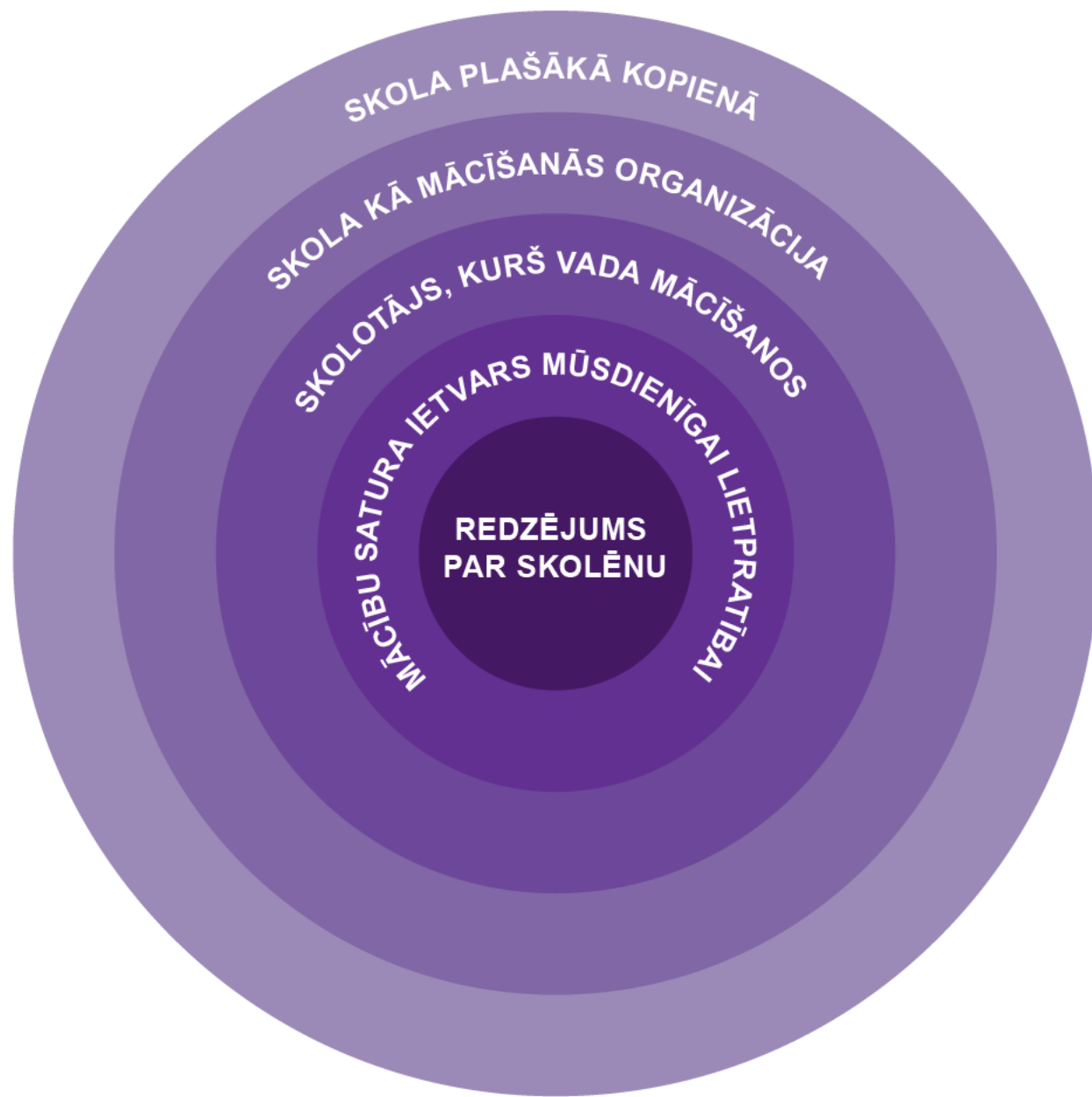
Valsts pārbaudes darbi

Plānošana, kas izriet no
valsts pārbaudes darbiem

Uz mācību saturu
orientēta plānošana

Skola plašākā kopienā

Vērtējums nodrošina efektīvu komunikāciju atbilstoši mērķauditorijai. Vērtība ir skolēna mācīšanās rezultātam.

Resursi

1. Skola2030 ziņu izdevuma “Domāt.Darīt.Zināt” decembra numurs. Vērtēt, izvērtēt, novērtēt.
Pieejams:
<https://www.skola2030.lv/single-post/2018/12/19/Izn%C4%81cis-Skola2030-Zi%C5%86u-izdevuma-decembra-numurs>
2. Čakāne L. Formatīvās vērtēšanas lomas pastiprināšanās, īstenojot mācīšanos iedziļinoties (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
Pieejams:
<https://doi.org/10.22364/ml.2018>
3. Chappuis, S., Comodore, C., Stiggins, R. *Balanced Assessment Systems: Leadership, Quality, and the Role of Classroom Assessment*. Thousand Oaks, CA: Corwin, www.corwin.com. Oriģinālais materiāls veidots, balstoties uz Kena Okonora (Ken O'Connor) ieteikumiem (2003).
Pieejams:
<https://resources.corwin.com/sites/default/files/Activity%203.5%20-%20A%20Rubric%20for%20Sound%20Grading%20Practice.pdf>

**DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.**

Soļi pilnveidotā mācību
satura un pieejas
īstenošanai

Zane Oliņa, *Skola2030* mācību

Projekts Nr. R.x.1.1/16/IA*2 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

„LĪDĪGAS SAJUKTĪBĀ”
Eiropas Sociālais
fonds

Atbalsts skolotājiem, īstenojot pilnveidoto mācību saturu un pieeju

Mācību
priekšmetu
programmu
paraugi

Mācību līdzekļi
mācību resursu
krātuvē

Metodiskie
materiāli
un e-kurss

Diagnostikas rīki

Semināri,
konferences,
tīmekļsemināri

Mācību jomu
koordinatori
reģionos

Mājaslapa, ziņu
izdevums, labās
prakses piemēri

Pedagogu
profesionālā
pilnveide

Mācību resursu krātuve

- Sākotnēji mācību līdzekļus mācību resursu krātvē publicēs *Skola2030*.
- Dosim pieeju izvietot savus mācību līdzekļus arī
 - skolotājiem un skolu vadībai,
 - izdevējiem un organizācijām.
- Mācību resursu krātuve ir aprīkota ar jaudīgu meklēšanas un filtrēšanas funkciju.

Mācību resursu krātuve

(mape.skola2030.lv)

The screenshot displays the Skola 2030 learning resource platform interface. The top navigation bar is purple and contains the logo 'SKOLA 2030 mācību resursi' on the left and a search bar with the text 'Ieiet / Reģistrēties' on the right. A left sidebar menu lists various navigation options: 'Sākums', 'Katalogs', 'Sasniedzamie rezultāti', 'Diskusijas', 'Ko un kā šeit darīt?', 'MĀCĪBU PRIEKŠMETI', 'Angļu valoda', 'Bioloģija', 'Dabaszinības', 'Rādīt visus', 'MATERIĀLS PAREDZĒTS', 'Visiem', 'Vecākiem', 'Skolēniem', and 'Rādīt visus'. The main content area features a search filter 'Alzvērt' and a dropdown menu 'Atbilstošākie vispirms'. A 'FILTRS' panel is open, showing a selected filter: 'D.9.12.1.1.1. Skaidro procesus un parādības, izmantojot abstraktas idejas, jēdzienus, sakarības, matemātisko instrumentāriju (simbolus, grafikus), zinātnisku terminoloģiju.' Below the filter are 'Notīrīt' and 'Atslēgt' buttons. The 'IZGLĪTĪBAS POSMS' section lists 'Pirmsskola' and '1. klase' through '5. klase'. The 'TEMATS' section is currently empty. The 'SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS' section is also empty. A featured resource card titled 'Ko mācās fizikā?' is displayed, featuring a star rating, a description of the topic, the Skola 2030 logo, and icons for 'Fizika' and '8. klase'. The card also shows a view count of 3 and a plus icon for more options.

Pirmsskola – aktuālie atbalsta pasākumi

- **26.augustā plkst. 15.00 vebinārs pirmsskolu skolotājiem** - pirmsskolas programmas un *Skola2030* mācību resursu krātuves www.mape.skola2030.lv atvēršana pirmsskolu skolotājiem. Informācija *Skola2030 Facebook* lapā un www.skola2030.lv
- **Pašmācības e-mācību kurss** pirmsskolai ikvienam skolotājam: talakizglitiba.visc.lv
- Mācības LU pabeigušas **visu pirmsskolu vadības komandas** (pavisam 1090 pedagogu).
- Līdz 2020.gada aprīlim turpinās **mācības 1200 pirmsskolu skolotājiem**, kas strādā ar 5 un 6 gadus veciem bērniem. Papildu reģistrācija pavasara mācībām tiks atvērta novembrī.

Pamatizglītība – aktuālie atbalsta pasākumi

- **Septembrī vebināri mācību priekšmetu skolotājiem** - mācību priekšmetu programmu atvēršana. Informācija *Skola2030 Facebook* lapā un www.skola2030.lv
- Pašmācības e-mācību kurss ikvienam skolotājam no **novembra**: www.talakizglitiba.visc.lv
- Mācības LU līdz 2019.gada beigām pabeigs **visu skolu vadības komandas** (pavisam vairāk nekā 1600 pedagogu).
- Rudenī sāksies pieteikšanās 1200 **tehnoloģiju mācību jomas** skolotāju mācībām.

1.
Izvirzīt skolā konkrētu MĒRĶI
skolēnu mācību uzlabošanai
mācību gadam

2. Iepļānot regulāras un mērķtiecīgas skolotāju tikšanās

**Padarīt mācīšanos
redzamu šeit un tagad**

3. lpp.

Ko skolotāji var darīt jau tagad? Raksts par uzsvano mācību skolotāja darbā gatavojošos pilnveidotā mācību saturā un pieejas īstenošanā.

**"Runājošā siens", kas
stāsta par dzīvi bērnudārzā**

11. lpp.

Par bērnatēlu sienas noformējumu pirmsskolā, kas veicina mācīšanos un piederības sajūtu. Darbojoties šādā vidē, bērni jūt, ka viņu veikums tiek novērtēts.

**Es jau mācu
drāmā!**

14. lpp.

Precīz skolotāju stāsti par drāmas mācīšanu skolā – kā atvērtību priekšmetu vai integrēt cīk mācību priekšmetos.

**Vērtēšana skolēna
izaugamā**

7. lpp.

Par formāto vērtēšanu, skaidrību sasniegtajajos rezultātos un kompleksiem uzdevumiem.

**Es ticu,
ka tev izdosies!**

24. lpp.

Kā sniegt pozitīvu un konkrētu atbalzināšanu skolēniem, lai veicinātu skolēnu izaugsmi?

**Mūsu skolā dara tā:
vērtējuma skolēni rēķina paši**

30. lpp.

Par radošu pieeju vērtēšanā, kas veicina skolēnu pašvērtēšanas prasmi. Skolotājus pieredzes stāsts.

**Ko nozīmē
"Domāt no skolēna
pozīcijām"?**

Intervija ar Dž. p. Prof. Dāvidu Namsoni par pamatizglītības standarta veidošanas principiem un gaitu. - 4. lpp.

Čeja karte Valsts pamatizglītības standartā

Uzziniet par svarīgāko, kas mainās mācību saturā, pieejā un skolas darba organizācijā. - 8. lpp.

**7 mācību jomas un jomu
vadītāju atbildes uz jautājumiem**

"Visi eksperti šajā darbā iesaistījās ar vienu domu – izglītības sistēma ir jāstābā." (Ariāna Nudienā) - 17. lpp.

Nr.1.

Par skolotāja lomu un teātra mākslu

Nr.2.

Par vērtēšanu skolā un pirmsskolā

Nr.3.

Par Valsts pamatizglītības standartu un 7 mācību jomām

Ziņu izdevums skolotāju atbalstam
pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanaiFebruāris / Marts 2019
Nr.4**Zinātnība –
domāšanas "lime"**Lasiet par to, kā izmantot skolotāju
dažādās mācīšanās spējas mācību
procesā. - 4. lpp.**Pārmaiņas
mācību procesā**Starpdisciplināru mācīšanās šķēršļi
3. vsk. un Smārdes pamatskolā.
- 7. lpp.**Ko bērni saka par
caurvju prasmiem?**"Kad brauc ar riteni, vajag ļaigi kritiski
domāt. Var padomēt, kāda būs tava
ritdiena." - 19. lpp.

Nr.4.

Par starpdisciplināru mācību
procesu u.c.Ziņu izdevums skolotāju atbalstam
pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanaiAprīlis 2019
Nr.5**"Vajadzība pēc
pārmaiņām sen bija
nobriedusi."**Lasiet interviju ar VISC vadītāju
Guntaru Čalāku. - 4. lpp.**Mūsdienīga vidusskola –
lai mācītos dziļāk un
mērķtiecīgāk**Svarīgākais par ierosinātajiem
satura plānošanas principiem
vispārējās vidējās izglītībā. - 12. lpp.**"Viss, kas būs nākotnē,
mums pašiem jāizdomā
tagad!"**Pārdomās par nākotni dalās
Mājoru vidusskolas 2. klases
skolotāji. - 38. lpp.

Nr.5.

Par satura plānošanas principiem
vidusskolāZiņu izdevums skolotāju atbalstam
pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanaiJūnijs / Jūlijs 2019
Nr.6
Vasaras speciālizlaidums**Atmiņa kā dzīvā
lietojama zināšanu
pamats**Ko skolotājam derētu zināt par at-
miņas procesiem un dažādu vecum-
posmu atskirībām? - 8. lpp.**Vai bērnam, beidzot
pirmsskolu, jāprot lasīt,
rakstīt un rēķināt?**Lasiet par to, kādas prasmes
bērniem jāapgūst pirmsskolā un ko
tādēļ dara skolotāji? - 14. lpp.**iesakām! 5 soļi, lai
sagatavotos jaunam
mācību gadam**Iepazīstiet, izstrīdēt, meklējiet,
sadarbojieties, izvirziet mērķus,
plānojiet. - 37. lpp.

Nr.6.

Ieteikumi, kā sagatavoties pārmaiņām
pirmsskolā un skolā; par prasmi lasīt,
rakstīt un rēķināt pirmsskolā

3. Izvēlēties un izmēģināt jaunas mācību darba organizācijas formas

**Radošums ir personības
galvenā īpašība**

Par mācību vides un procesa
organizāciju Rīgas Klasiskajā
ģimnāzijā – 7lpp.

**No standarta līdz mācību
stundai**

Jelgavas Valsts ģimnāzijas angļu
valodas skolotājas Agitas Ozoliņas
pieredze – 18lpp.

**Jāiet līdz laikam
un bērniem!**

Il pirmskolas darbinieki –
par gatavību jaunajam mācību
gadam – 29lpp.

Nr.7.

**Pieredzes stāsti: 2 skolas,
8 pirmskolas darbinieki**

4.
**Izveidot savu rīcības plānu
jeb CEĻA KARTI katrā
mācību jomā, mācību
priekšmetā vai klašu grupās**

Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti pamatzglītības standartā, beidzot 3., 6. un 9. klasi*

D.Li.1. Visumā matērija sastāv no ļoti mazām daļiņām			
	Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
1.1. Matērijas uzbūve, daudzveidība	D.3.1.1.1. Pastāsta saviem vārdiem, ka objektiem (ķermeņiem) ir noteikta uzbūve un ka tie ir dalāmi.	D.6.1.1.1. Novēro eksperimentā (piemēram, smaržas izplatīšanos telpā, vielas sajaukšanos ar ūdeni, šķidrums izžūšanu) netiešu apliecinājumu, ka matērija sadalās sīkās, neredzamās daļiņās.	D.9.1.1.1. Skaidro matērijas uzbūvi (no atomiem, molekulām, joniem) un to veidojošo daļiņu savstarpējo mijiedarbību (atomos, molekulās, kristāliskās un amorfās vielās). Attēlo atoma uzbūvi (kodols: protoni, neitroni, elektronapvalks) ķīmisko elementu periodiskās tabulas 1.–3. perioda elementiem. Skaidro siltuma pārneši, elektrovadītspēju, vielu magnētiskās īpašības kā daļiņu kustības apliecinājumu.
	D.3.1.1.2. Grupē materiālus un maisījumus pēc pazīmēm (ciets, šķidrums, gāzveida, krāsa, smarža, šķīst, nešķīst ūdenī), ievērojot drošības noteikumus.	D.3.1.1.2. Grupē materiālus un maisījumus pēc pazīmēm (ciets, šķidrums, gāzveida, krāsa, smarža, šķīst, nešķīst)	D.9.1.1.2. Klasificē vielas pēc to sastāva – neorganiskās vielas (metāli, nemetāli, oksīdi, skābes, bāzes, sāļi), organiskās vielas (ogļūdeņraži, spirti, organiskās skābes).
			D.9.1.1.3. Pamato vielu maisījumu sadalīšanas (iztvaicēšana, destilēšana, filtrēšana) iespēju, eksperimentējot atbilstoši drošības noteikumiem un izmantojot informācijas avotus.
1.2. Vielu stāvokļi	D.3.1.2.1. Pastāsta par ūdens pārvērtībām dabā (kušana, vārīšanās) saistībā ar temperatūras maiņu, veicot eksperimentus skolotāja vadībā un ievērojot drošības noteikumus.	D.6.1.2.1. Attēlo vielas agregātstāvokļa maiņu kušanas, vārīšanās, sasaldēšanas, kondensēšanās procesā un tilpuma maiņu (izplešanās, saraušanās), parādot, kā, mainoties attālumiem starp vielu veidojošajām daļiņām temperatūras ietekmē, mainās vielas agregātstāvoklis.	D.9.1.2.1. Salīdzina vielu agregātstāvokļus, attēlojot vielu veidojošo daļiņu izvietojumu un skaidro grafikā vielas agregātstāvokļu maiņu un temperatūras atkarību no siltuma pārvadīšanas ilguma.

*Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem, Rīgā, 2018. gada 27. novembrī.

Paldies!

www.skola2030.lv
facebook.com/Skola2030